طالبان د بن لادن په مړینه زیانمن شول

Author: Mina Habib
Shahpoor Saber

شنونکي له دې ډاره سره سره چې یاغیان به غچ اخیستونکي بریدونه تر سره کړي، خو وایي چې کېدای شي د هغوی مورال کمزوری او د پیسو د ترلاسه کولو لارې چارې یې شنډې شي.

په افغانستان کې د آی ډبلیو پي آر د خبریالانو، مینا حبیب او شاهپور صابر لیکنه

افغان شنونکي وايي د اسامه بن لادن مړینه به د طالبانو او القاعدې تر منځ درځ پیدا کړي او پر یاغیانو به فشار راوړي چې د حکومت د سولې له پلان سره ملګري شي.

له دې اخطارونو سره سره چې، په پاکستان کې د می د میاشتې په لومړ د متحده ایالتونو په برید کې د اسامه بن لادن په وژل کېدو به ډېر ژر بریدونه ودریږي، خو کابل وايي، دا کار یو څه وخت ته اړتیا لري.

د دفاع د وزارت ویاند، ظاهر عظیمي وویل: «شک نشته چې بریدونه او جګړه به د یوې مودې لپاره توده شي، ځکه طالبان او القاعده به د غچ اخیستلو هڅه وکړي، خو د مودې په تېریدو به وضعه په افغانستان کې د سولې په ګټه سمه شي.»

عظیمی ګوته وځنډله چې د القاعدې اغېز به د یوې مودې لپاره په خپل ځای ټینګ پاتې شي.

هغه وویل: «داسې باید ونه انګېرل شي، چې هرڅه د بن لادن له مړینې سره سم پای ته ورسیدل.»

د کورنیو چارو وزیر، بسم الله محمدي وویل، دا حقیقت چې بن لادن په پاکستان کې د اوږدې مودې لپاره پټ و، له ترهګر سره د جګړې په وړاندې د پاکستان د همکار په اړه جدي شکونه راپورته کوي.

هغه زیاته کړه، دا کار د افغا نستان په چارو کې د پاکستان ښکېلتیا تر پوښتنې لاندې راولي. له ډېرې مودې راهیسې افغانان په دې اند دي، چې اسلام آباد یاغیانو ته اجازه ورکړي چې د هغوی په خاوره کې مرکزونه جوړ کړي او یا لږ ترلږه له هغوی سره د جګړې لپاره څه نه کوي.

هغه وویل: «د سولې تامین به ترهغه ډېر ستونزمن وي، ترڅو له هېواده بهر د ترهګریزو مرکزونو د سمبالولو، تمویلولو او روزلو مخه نیول شوې نه وي.»

ځینې ماهرین فکرکوی که چېرته اسلام آباد تر فشار لاندې ونیول شي ترڅو ووايي چې څنګه بن لادن د یوې اوږدې مودې لپاره هلته پټ شوی و. دا کار به په افغانستان کې د پاکستان د اداري دننه د یاغیانو له فعالیتونو سره له ملاتړه پرده پورته کړي. (د زیاتو معلوماتو لپاره وګورئ: د بن لادن مړینې پر پاکستان د افغانانو پر بې باور د تایید ټاپه ولګوله.)

متقاعدجنرال هادي خالدوویل، د بن لادن له منځه وړل دا معنا لري چې طالبان به د کابل حکومت د سولې له هڅو سره له یوځای کېدو پرته بله لار ونه لري.

هغه وویل: «له یوې خوا به پاکستان د نړیوالې ټولنې د فشار له امله د هغوی د ملاتړ وس له لاسه ورکړي او له بلې خوا به د القاعدې بنسټ ایښودونکي د بن لادن له مړینې وروسته له هغوی سره مالي مرسته ونه کړي. ځکه هغوی به هغسې په نورو باور ونه کړي، لګه څنګه چې هغه (اسامه) کاوه. په دې توګه به القاعده له دې وروسته له طالبانو سره د مرستې وس ونه لري.»

طالبانو تر اوسه د (اسامه) پر مړینې له څه ویلو ځخه ډډه کړې، خو د هغوی ویاند ذبیح الله مجاهد ویلي، متحده ایالتونو کره شواهد وړاندې نه کړل چې د بن لادن مړینه څرګنده کړي.

په هرات ولایت کې د طالبانو یو قوماندان د نامه د نه څرګندولو په شرط وویل، «که چېرته بن لاد ن ژوندی وای، نو خوښ یم چې جګړه کوي، خو که چېرته شهید شوی وي، نو د شهادت د درجې مبارکي ورکوم.»

نوموړي قوماندان آی ډبلیو پي آر ته وویل، که چېرته بن لادن مړ شوی وي، نو د یاغیانو په لارې کې به بدلون رانشي.

هغه وویل: «موږ پر الله ایمان لرو. خپلې جګړې ته به د هغه په مرسته دوام ورکړو. زموږ غټه وسله ... پر اخرت او د الله پر مرستې ایمان او باور دی.»

هغه وویل طالبان داسې منابع لري چې کار ځینې واخلي.

هغه وویل: «موږ په ۲۰۰۰ افغانیو [۴۶ ډالرو] یو بم جوړوو او د دښمن په سلګونو زرو ډالرو جوړ شوی ټانک او یکي ناستې سپرل پرې الوځوو. موږ آن معاشونه، نه اخلو. موږ د الله (جل جلالله) او خپل هېواد لپاره جنګیږو، نه د بن لادن یا ملا عمر [د طالبانو د مشر] لپاره.»

یو شمېر ماهران ټینګار کوي په داسې حال کې چې ښایي القاعدې د طالبانو له یو شمېر عملیاتو سره مرسته کړې وي، خو دواړو غورځنګونو بېلا بېلې موخې درلودې. له دې امله ښایي د بن لادن مړینه د یاغیانو په کمزوري کېدو څه اغېز ونه کړي.

سیاستپوه احمد غني خسروي وویل، طالبانو هیڅکله هم د القاعدې په پیسو او یا د هغوی په لارښوونه په بشپړ ډول ډډه لګولې نه ده.

هغه وویل په عین وخت کې به د بن لادن له منځه تګ د طالبانو په مورال ډېر اغېز وکړي.

هغه وویل: «په دې شپږو کې د طالبانو فکرونه ډېر خراب دي. هغوی په دې ښه پوهیږي چې امریکایان په بن لادن پسې ګرځيدل، [غوښتل]مړ یې کړي یا ژوندی یې ونیسي. اوس چې هغه وموندل شو، نو د ملا عمر او د طالبانو د نورو مشرانو وار راورسید.»

نوموړي زیاته کړه: «اوس هغوی د ځانونو د خوندي کولو په فکر کې دي، نه د جګړې.»

Location: Pakistan
افغانستان
Topic: Conflict

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%AF-%D8%A8%D9%86-%D9%84%D8%A7%D8%AF%D9%86-%D9%BE%D9%87-%D9%85%DA%93%D9%8A%D9%86%D9%87-%D8%B2%D9%8A%D8%A7%D9%86%D9%85%D9%86-%D8%B4%D9%88%D9%84